

मराठी

ADDAPEDIA

Daily Current Affairs Encyclopedia

06 जून 2024

महाराष्ट्र राज्य विशिष्ट बातम्या

संत तुकाराम

बातमीत का आहे?

- जगद्गुरू श्री संतश्रेष्ठ तुकारामांच्या 339 व्या पालखी सोहळ्यासाठी संत तुकाराम पालखी सोहळा 2024 मध्ये पालखी रथ वाहन नेण्यासाठी बैलांच्या जोड्यांची निवड करण्यात आली आहे.

संत तुकाराम महाराजांबद्दल:

- पूर्ण नाव:** तुकाराम बोल्होबा आंबिले
- जन्म:** 1608 इ.स
- मृत्यू:** इ.स. 1649
- भक्ती चळवळ:** संत तुकाराम हे भक्ती चळवळीतील एक प्रमुख व्यक्तिमत्त्व होते, मध्ययुगीन हिंदू धर्मात उदयास आलेली भक्ती प्रवृत्ती.
- विठ्ठलाचा प्रभाव:** त्यांची भक्ती प्रामुख्याने पंढरपूरच्या भगवान विठ्ठलावर (कृष्णाचे रूप) होती.
- शिकवणी:** वैयक्तिक देवाचे महत्त्व आणि भजन आणि कीर्तन (भक्तीगीते) द्वारे देवावरील प्रेम आणि भक्तीची अभिव्यक्ती यावर जोर दिला.
- अभंग:** त्यांच्या अभंगांसाठी प्रसिद्ध (भक्तीपर कविता)
- गाथा:** त्यांच्या संग्रहित रचनांना तुकाराम गाथा म्हणून ओळखले जाते, जी मराठी साहित्यात पूजनीय आहे.
- समानता आणि सामाजिक न्याय:** समानतेचा पुरस्कार केला आणि जातिव्यवस्था आणि कर्मकांड प्रथांवर टीका केली.
- मानवतावाद:** करुणा, नम्रता आणि सर्व प्राण्यांच्या कल्याणाचा उपदेश केला.
- सण:** तुकाराम बीज आणि आषाढी एकादशी यांसारख्या सणांमध्ये त्यांचे जीवन आणि कार्य साजरे केले जातात.

मराठी

ADDAPEDIA

Daily Current Affairs Encyclopedia

भारतीय निवडणूक
आयोगाद्वारे राजकीय पक्षांना
चिन्हांचे वाटप

बातमीत का आहे?

- नुकत्याच झालेल्या सार्वत्रिक निवडणुकीत, पवारांच्या 'तुतारी वाजवणारा माणूस' चिन्हाप्रमाणेच महाराष्ट्रात 'तुतारी' चिन्हावर उभे राहिलेल्या अपक्ष उमेदवारांना या मतदारसंघात एकत्रितपणे 432,211 मते मिळाली.
- निवडणूक आयोगाने अनेक अपक्षांना दिलेल्या चिन्हावर मतपत्रिकेवर 'तुतारी' असे लेबल लावले, त्यामुळे कोणते 'तुतारी' चिन्ह निवडायचे याबद्दल मतदारांमध्ये संभ्रम निर्माण झाला.

चिन्हांचे वाटप करण्याबद्दल:

- प्राधिकरण आणि मार्गदर्शक तत्त्वे: भारतीय निवडणूक आयोग (ECI) निवडणूक चिन्हे (आरक्षण आणि वाटप) आदेश, 1968 नुसार राजकीय पक्षांना चिन्हांच्या वाटपासाठी जबाबदार आहे.
- चिन्हांच्या श्रेणी:
  - आरक्षित चिन्हे: मान्यताप्राप्त राष्ट्रीय आणि राज्य पक्षांना नियुक्त केलेले.
  - विनामूल्य चिन्हे: नोंदणीकृत परंतु अपरिचित पक्ष आणि अपक्ष उमेदवारांसाठी उपलब्ध.
- चिन्ह वाटप प्रक्रिया:
  - राष्ट्रीय आणि राज्य पक्ष: आपोआप त्यांच्या आरक्षित चिन्हांचे वाटप केले.
  - नोंदणीकृत परंतु अपरिचित पक्ष: विनामूल्य चिन्हांच्या सूचीमधून निवडणे आवश्यक आहे.
  - स्वतंत्र उमेदवार: मुक्त चिन्हांच्या सूचीमधून देखील निवडा.
- चिन्ह आरक्षण निकष:
  - राजकीय पक्षाने आपले चिन्ह टिकवून ठेवण्यासाठी मागील निवडणुकीत मिळालेल्या मतांची टक्केवारी किंवा जिंकलेल्या जागांच्या संख्येशी संबंधित विशिष्ट निकष पूर्ण करणे आवश्यक आहे.

मराठी

ADDAPEDIA

Daily Current Affairs Encyclopedia

नैऋत्य मान्सून

बातमीत का आहे?

- नैऋत्य मान्सून येत्या तीन दिवसांत महाराष्ट्रात दाखल होईल, असा अंदाज भारतीय हवामानशास्त्र विभागाने (IMD) वर्तवला आहे.

नैऋत्य मान्सून बदल:

- हंगामी वेळ: नैऋत्य मान्सून सामान्यतः जूनच्या सुरुवातीला सुरू होतो आणि सप्टेंबरच्या शेवटपर्यंत टिकतो.
- भौगोलिक व्याप्ती: हे भारत, बांगलादेश, भूतान, नेपाळ आणि पाकिस्तानच्या काही भागांसह भारतीय उपखंडावर परिणाम करते.
- मान्सून वारे: हे वारे दक्षिण गोलार्धातून उगम पावतात आणि उत्तरेकडे भारतीय उपखंडाकडे सरकतात.
- दोन शाखा: मान्सूनच्या दोन शाखा असतात -
  - अरबी समुद्राची शाखा: केरळ, कर्नाटक आणि महाराष्ट्रासह भारताच्या पश्चिम किनारपट्टीला धडकते.
  - बंगालच्या उपसागराची शाखा: बंगालच्या उपसागरातून प्रवास करते आणि ईशान्य राज्ये आणि पूर्व भारताला प्रभावित करते.
- मान्सून ट्रफ: वायव्येपासून बंगालच्या उपसागरापर्यंत पसरलेले कमी दाबाचे क्षेत्र, पावसाची तीव्रता आणि वितरणावर परिणाम करते.
- मान्सूनचा शेवट: सप्टेंबरच्या सुरुवातीस वायव्य भारतातून सुरू होते आणि ऑक्टोबरच्या मध्यापर्यंत देशातून पूर्णपणे मागे जाते.

नमामि गोदा प्रकल्प

बातमीत का आहे?

- नमामी गोदा प्रकल्पाचा अंतिम तपशीलवार प्रकल्प अहवाल (DPR) पुढील आठवड्यात सादर केला जाणार आहे.
- नमामि गोदा प्रकल्पाचा उद्देश गोदावरी नदी प्रदूषणमुक्त करणे आहे.

नमामि गोदा प्रकल्पाबद्दल:

- उद्दिष्ट: गोदावरी नदीचे पुनरुज्जीवन आणि स्वच्छता, प्रदूषण दूर करणे आणि जलस्रोतांचे संरक्षण करणे.
- आरंभ: मोठ्या "नमामि गंगे" उपक्रमाचा एक भाग म्हणून लाँच केले गेले जे भारतातील प्रमुख नद्यांच्या स्वच्छतेवर लक्ष केंद्रित करते.
- भौगोलिक व्याप्ती: प्रामुख्याने महाराष्ट्र राज्यातील गोदावरी नदीच्या भागांना लक्ष्य करते.
- महत्त्वाचे घटक:
  - प्रदूषण कमी करणे
  - वनीकरण
  - नदी किनारी विकास
  - पाणी गुणवत्ता देखरेख

मराठी

ADDAPEDIA

Daily Current Affairs Encyclopedia

QS जागतिक विद्यापीठ
क्रमवारीतील शीर्ष 150
विद्यापीठांमध्ये IIT-बॉम्बे

बातमीत का आहे?

- नवीनतम QS जागतिक विद्यापीठ क्रमवारीत, 61% भारतीय विद्यापीठांनी लक्षणीय सुधारणा दर्शविली आहे.
- इंडियन इन्स्टिट्यूट ऑफ टेक्नॉलॉजी बॉम्बे (IIT-B) ही आता भारतातील सर्वोच्च क्रमांकाची संस्था आहे, जी जागतिक स्तरावर 149 व्या ते 118 व्या क्रमांकावर आहे.

महत्वाचे मुद्दे:

- मॅसॅच्युसेट्स इन्स्टिट्यूट ऑफ टेक्नॉलॉजी (MIT) ने सलग 13 व्या वर्षी जगातील सर्वोत्तम संस्था म्हणून आपले स्थान कायम ठेवले आहे.
- आयआयटी-दिल्ली मध्येही लक्षणीय वाढ झाली असून जागतिक स्तरावर 47 स्थानांची सुधारणा होऊन ते 150 व्या स्थानावर पोहोचले आहे.
- 13 वर्षात प्रथमच IIT-B ने टॉप 150 मध्ये स्थान मिळवले आहे.

Copyright © by Adda247

All rights are reserved. No part of this document may be reproduced, stored in a retrieval system or transmitted in any form or by any means, electronic, mechanical, photocopying, recording or otherwise, without prior permission of Adda247.